

Inleiding op de schriftlezing

In deze tijd hou ik een kleine serie preken over het bijbelboek Handelingen.

Handelingen bevat lange toespraken én korte samenvattende berichten over gemeente-zijn.

Maar ook staan er mooie ronde verhalen in, waarin het maar al te vaak gaat over bevrijding en opstaan.

Je zou kunnen zeggen dat

dit pinksterboek,

waarin de Geest van Jezus onstuimig waait,

vol staat met paasverhalen.

Vandaag lezen we Handelingen 12, vers 1 t/m 19.

Over Petrus en Herodes.

Over de agressie van een koning

en over de Exodus/Uittocht van Petrus uit de gevangenis.

Lezing: Handelingen 12 : 1-19 (Nieuwe Bijbelvertaling 2004)

Lieve mensen,

gemeente van Jezus Christus,

dit verhaal is niet van gisteren...

Ik stel de hoofdrolspelers aan u voor:

Daar is Herodes, koning Herodes:

het gaat om Herodes de zoveelste, maar die precisering wordt niet gegeven.

Dat doet Lukas, de auteur van het boek Handelingen, vast bewust.

Want nu denken we meteen ook aan die ándere Herodes.

Die uit de dagen van de geboorte van Jezus.

Die van de kindermoord.

Vorsten, *herodussen*, die vooral bezig zijn met de eigen positie –

en hun macht aanwenden om die veilig te stellen.

Déze Herodes laat mensen van de Jezusbeweging opsluiten en mishandelen,

laat Jakobus met het zwaard ter dood brengen

en laat Petrus gevangen zetten.

Met als belangrijke motivatie: het welgevallen van het volk.

Hij gaat voor applaus.

Een populist.

En dan is daar de gemeente:

in de taal van het verhaal horen we hoe alles vast zit.

Petrus ligt tussen twee soldaten in, geketend, bewakers voor de deur. Het is nacht.

Muurvast zit het, potdicht, hij kan geen kant uit, er is geen ontsnapping mogelijk,

geen lichtpuntje te zien, geen hoop op verandering,

geen hoop op betere tijden.

En de gemeente bidt.

Aanhoudend. Vurig. Vol vuur.

Je zou kunnen zeggen dat hier verteld wordt

wat gebed is, wat bidden is.

Bidden is schuilen, schuilen bij God en bij elkaar.
Bidden is weten van kwetsbaarheid.
Ook de gemeente heeft de deuren dicht gedaan, op slot, er zal angst zijn.
Bidden is dragen, een ander dragen, een mens in nood.
Bidden is ook verzet, is niet berusten.
Is geloven dat het anders kan, dat bevrijding mogelijk is.
Is het onmogelijke geloven.
Bidden is hopen,
hopen en verlangen, vasthouden aan een wereld van vrede en recht.

En dan is daar Maria, de moeder van Johannes Marcus,
die haar huis ter beschikking stelt:
voor de gemeente en haar gebed.
Ze lijkt de ruimte te hebben, huis met voorportaal en personeel,
ruimte voor een groot gezelschap,
een huisgemeente.
Blijkbaar is de gemeente niet gebonden
aan een instituut of gebouw, kan het ook aan huis, thuis.
Wat heb je nodig om gemeente te zijn...
Wat ruimte is genoeg.
En mensen die ruimte maken.

En dan is er die engel.
En die engel? Die engel maakt dit verhaal tot een kerst- en paasverhaal in één.
Toen verscheen er plotseling een engel van de Heer en een stralend licht
vulde de hele ruimte. Alsof je bij de herders bent beland,
in de velden van Betlehem, in de nacht.
De donkere kerker wordt verlicht.
En daarna zegt diezelfde engel:
sta op, doe je gordel om en je sandalen aan,
en dat brengt ons weer bij het verhaal van Pasen, Pésach, uit Exodus.
Waar tegen het volk Israël in Egypte, in de verdrukking, in gevangenschap,
gezegd wordt dat ze het paaslam moeten eten met de gordel om en de sandalen aan, want veel tijd om te
eten zal er niet zijn, er is haast,
God heeft haast om zijn volk te bevrijden.
God heeft haast om Petrus te bevrijden.

En dan hebben we nog het dienstmeisje.
Een dienstmeisje van naam.
Rhode heet ze.
Wat je zou kunnen vertalen met Roosje of Roos,
rennende razende Roos...

Petrus staat voor de deur.
Roos komt om open te doen.
Ze herkent de stem van Petrus.
En is zo blij dat ze vergeet de deur open te doen.
En naar binnen **rent** om te zeggen (te verkondigen, staat er dan,
de goede boodschap door te geven),
dat Petrus voor de deur staat.
Ze geloven haar niet.
Ze hebben vurig zitten bidden,
maar blijken er zelf niet in te geloven.

Je bent niet goed wijs,
zeggen ze tegen haar, het woord manisch klinkt door in het grieks,
je raaskalt, je **raast**.
Het woordgebruik, heel de wijze van vertellen,
rijmt op het verhaal van de paasmorgen, de opstanding van Jezus.
Roos hoort wat de vrouwen op de paasmorgen
als reactie kregen: het is kletspraat,
wat je ons vertelt, het slaat
nergens op.
Maar Roos, **razende Roos**, houdt aan, houdt vol, houdt vast.

En dwars door dit verhaal heen loopt Petrus.
Van gevangenschap
naar vrijheid.
Van vastzitten
naar weer lucht hebben.
Van donker naar
licht.
Van diep verdriet naar vreugde.
Hij ademt op.
Van diepe nacht naar nieuwe morgen.

Soms, klonk het in het lied van net,
soms, soms lijkt geen wind te waaien,
alles tevergeefs geweest,
totdat weer in lichterlaaie
vonkt en vlamt: het vuur, de Geest!

En Petrus,
Petrus denkt dat hij droomt,
dat hij een visioen heeft wellicht, een gezicht ziet.
Dat het niet echt is, niet waar,
dat het niet kan...

Het is ook niet te geloven,
dat er leven is door de dood heen,
door de doodsheid, door de paniek, door de diepte.
Dat er iets nieuws beginnen kan,
met ons,
met onze wereld.

Niet te geloven is het.
En toch: het gebeurt!
Deuren gaan weer open. Mensen ontmoeten elkaar.
Herpakken zich. Pakken hun leven op.

Het verhaal eindigt weer met Herodes.
Die niet verandert.
Hij blijft zijn oude zelf, ondervraagt de bewakers en laat hen afvoeren.
En zelf reist hij naar Ceasarea, Caesarstad, Keizerstad.
Hij blijft op zijn troon.
Zitten waar hij zit.

Maar tussen het wrede begin van het verhaal en het wrede eind
gebeurt goedheid,
goedheid volop, op allerlei wijze.
Een engel loopt nog een straatje met Petrus op,
voordat hij hem alleen verder laat gaan.
De gemeente bidt.
Roos, Roosje, blijft geloven in een wereld waar recht is,
een wereld waar mensen waardig leven kunnen,
ook al roept iedereen dat het onzin is.
Maria stelt haar huis open, als plek om samen te zijn,
te delen, elkaar te dragen, in geloof en ongeloof.
Goedheid
kan op zoveel manieren.

En Petrus,
Petrus vertrekt naar elders.
Nog éénmaal, in hoofdstuk 15, duikt hij op,
bij een belangrijke vergadering
van de apostelen, om nog maar eens te zeggen,
wat hij zelf met moeite heeft geleerd,
met vallen en opstaan, namelijk
dat God geen onderscheid maakt tussen joden en heidenen,
tussen wie er allang bij waren en nieuwkomers,
tussen wij en zij – in Jezus valt alle onderscheid weg.
De opgestane houdt mensen niet vast in tegenstellingen.
Bouwt geen muren.
Integendeel: breekt ze af.
We worden bevrijd uit de ideeën die we over een ander kunnen hebben,
denkbeelden waarin we vast zitten, gevangen.

Petrus gaat weg, naar een andere plaats, hij vertrekt naar elders.
Hij maakt plaats. Hij maakt ruimte.
Hij is geen op-de-troon-zitter zoals Herodes.
Wil geen zittende macht zijn.

Het boek Handelingen vertelt vol vertrouwen hoe, plechtig gezegd,
het Woord van God zich niet in hechtenis laat nemen.
Hoe het vrij is en telkens nieuwe mensen in dienst neemt.
Hoe het doorgaat, door kán gaan,
ook nu en hier,
in deze andere tijden,
ook met ons.
Amen.